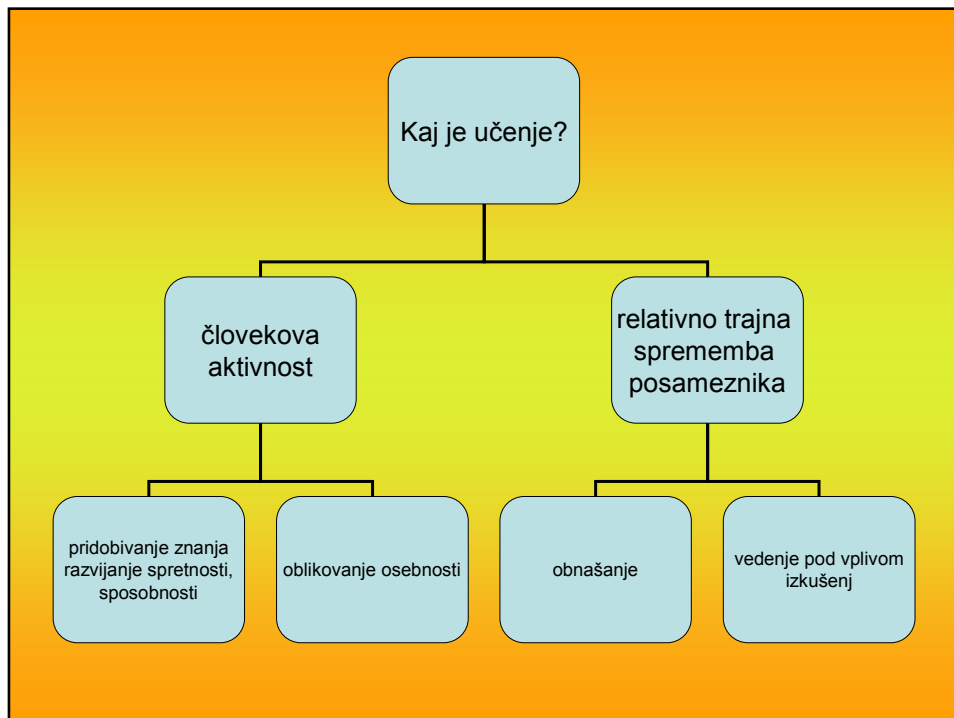

Temeljni didaktični pojmi

- Učenje
- Poučevanje
- Pouk
- Vzgojno-izobraževalni proces
- Izobraževanje
- Vzgoja
- Šola
- Šolski sistem
- Učitelj
- Učenec

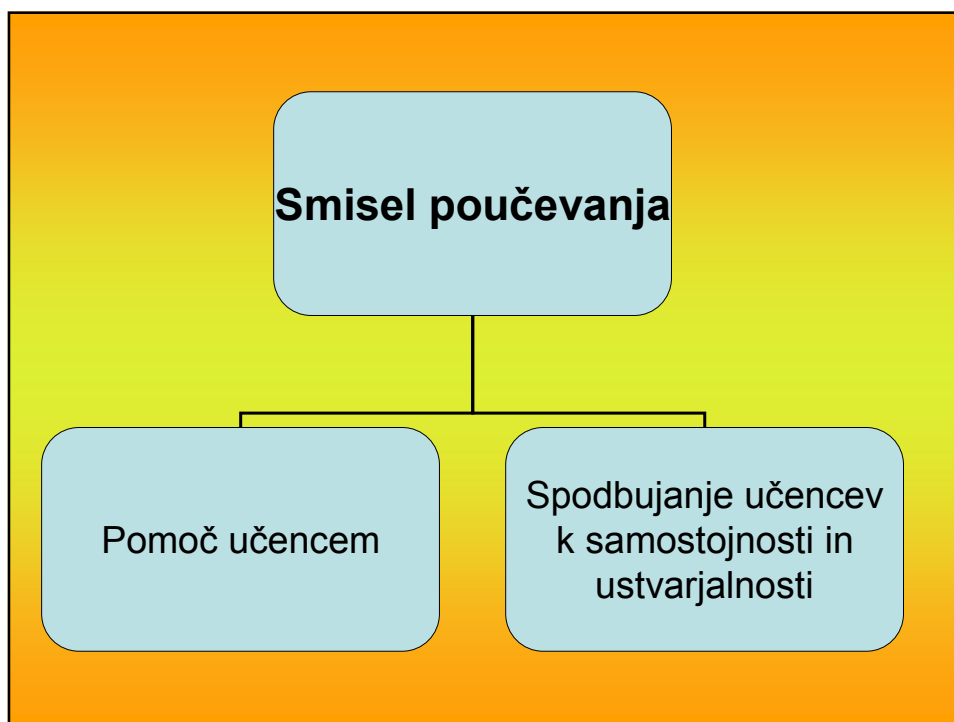
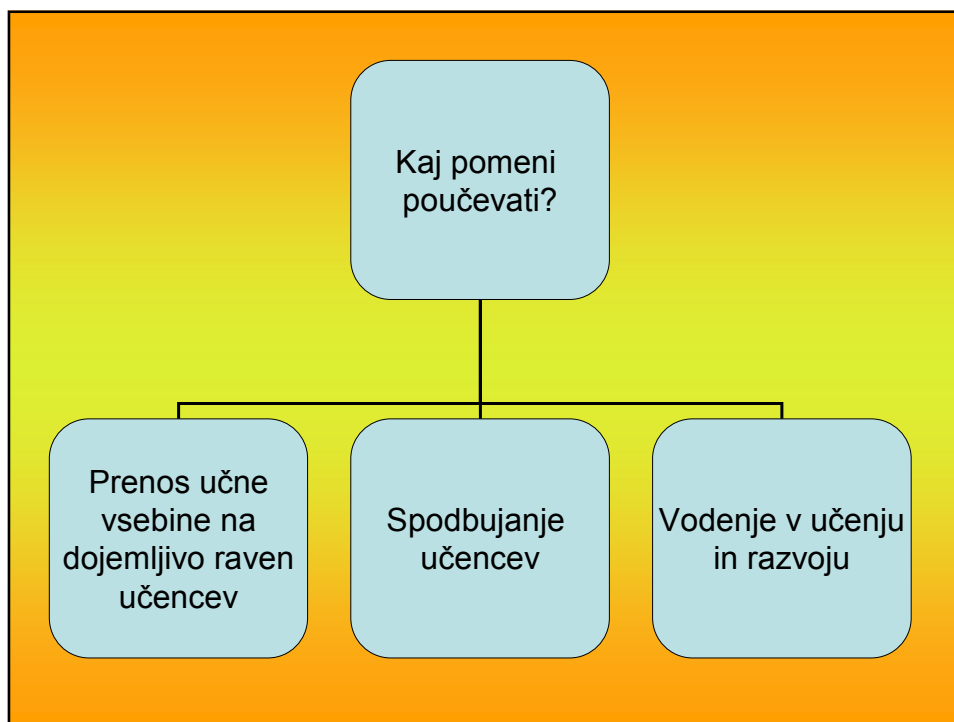

Učenje kot ustvarjalni proces

Kaj je poučevanje

- Poučevanje – poklicno ukvarjanje s podajanjem učne snovi v šoli (SSKJ)

Pogled na poučevanje

- Poučevanje v preteklosti → prenos izkušenj od starejših k mlajšim
- Zapletenost družbenega življenja → potreba po načrtnem poučevanju in posebni artificialni (umetni, nenaravni) obliki učenja – pouku
- Naravno učenje : poučevanje

Dileme pri poučevanju

- Odnos med zorenjem in razvojem, učenjem in poučevanjem
- Odnos med družbenimi potrebami po izobraževanju in učnimi zmožnostmi ter željami učencev

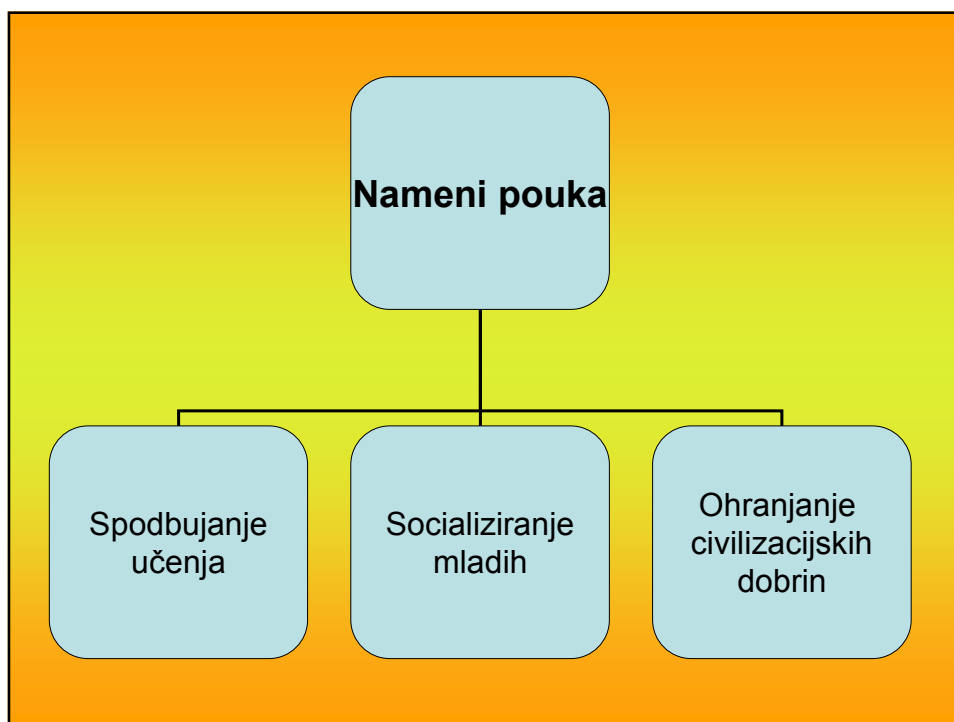
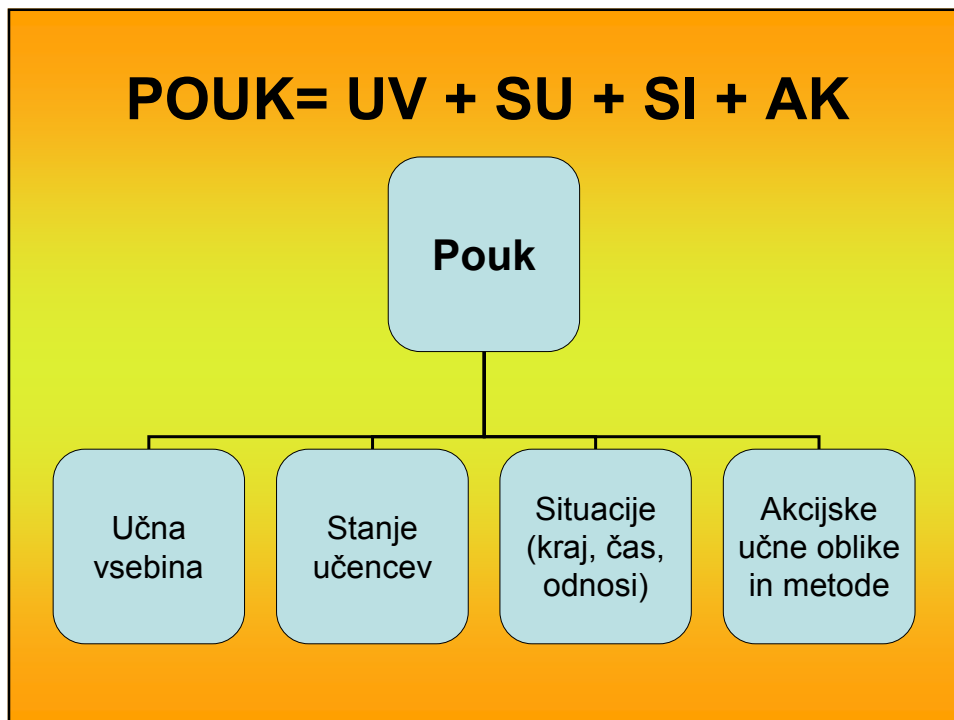
Funkcije poučevanja

- Informativno učenje: še posebej če gre za težje vednosti in spoznanja → racionalizacija, kvalitetno znanje
- Formativno izobraževanje: poznavanje globinskih struktur, problemskost...
- Samoizobraževanje: raba učnih virov, kritičnost
- Interpretacija: usmerjanje v vrednotne sestavine učne vsebine

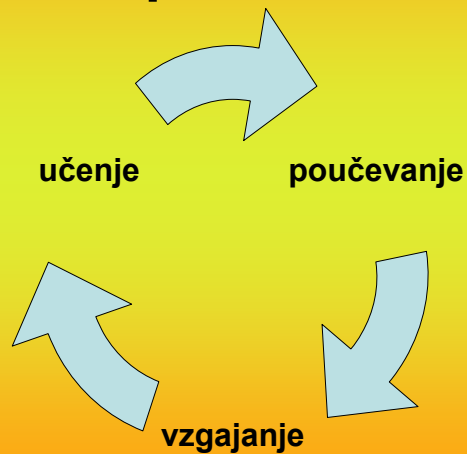
Pouk

- Je pestra, večdimenzionalna interakcija najrazličnejših subjektivnih in objektivnih, individualnih in socialnih, snovnih in osebnih učnih situacij

$$\text{POUK} = \text{UV} + \text{SU} + \text{SI} + \text{AK}$$

Temeljne dejavnosti pri pouku

Pouk je proces

načrten

organiziran

smotrni

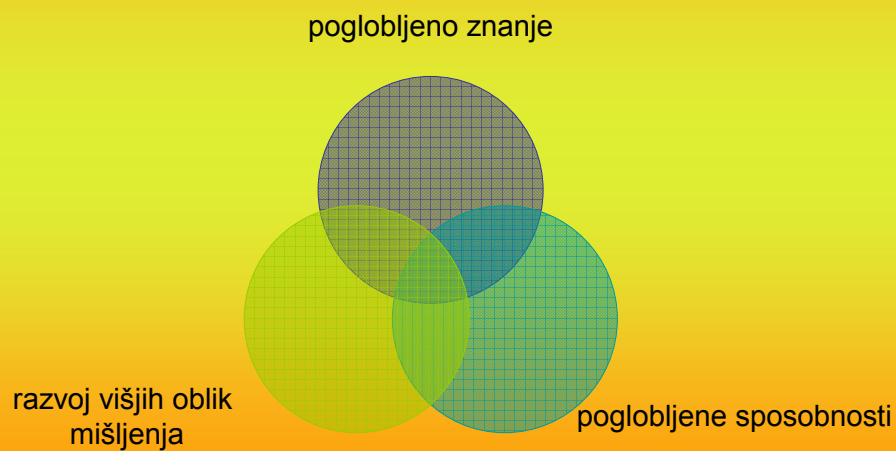
usposobljeni ljudje

urejeno okolje

Značilnosti učenja pri pouku – izobraževalno učenje

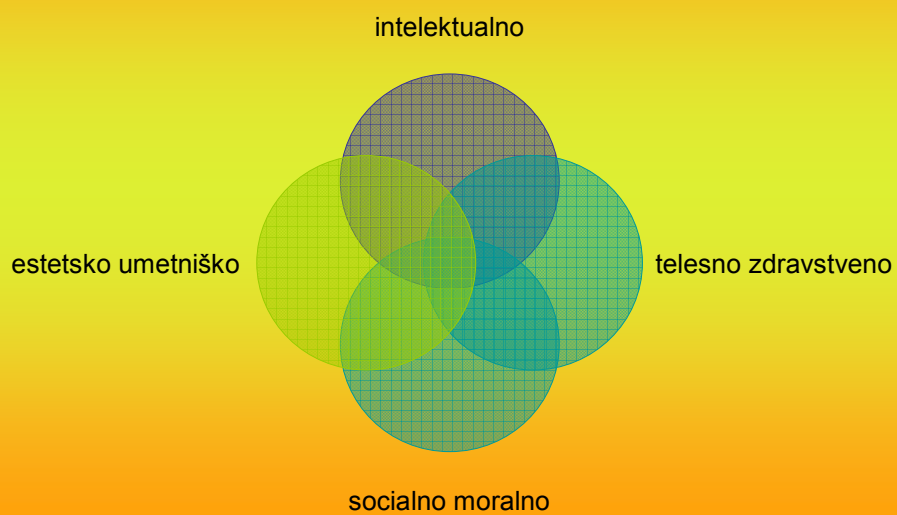

Rezultat izobraževalnega učenja

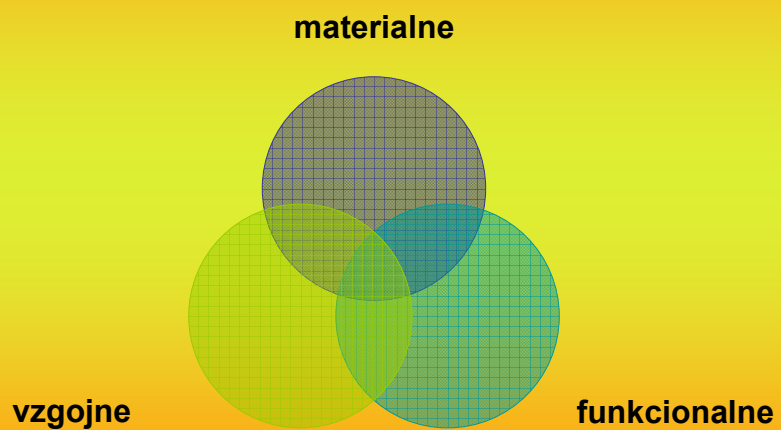

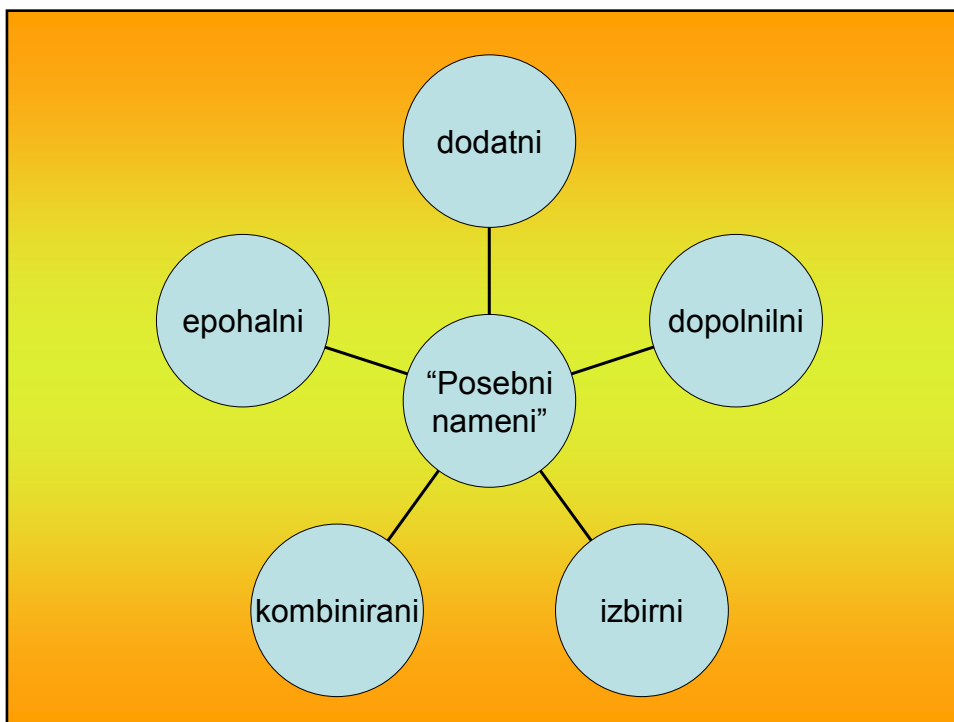

Temeljna področja nalog pouka

Naloge pouka

Dopolnilni pouk

- Namenjen učencem, ki učnih ciljev med rednim poukom ne morejo zadovoljivo obvladati zaradi:
  - šibkejših zmožnosti,
  - nesamostojnosti,
  - tempa,
  - bolezni

Odprta vprašanja
dopolnilnega pouka

diagnostika
učnih težav

čas

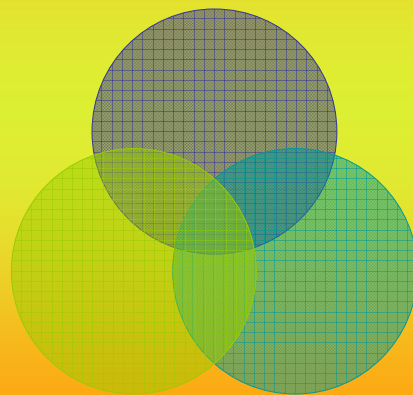
velika skupina
učiti se učiti?

Dodatni pouk

- Namenjen učencem, da spoznavajo in razvijajo:
  - zmožnosti in nadarjenosti
  - samozavest
  - veselje do raziskovanja in ustvarjanja

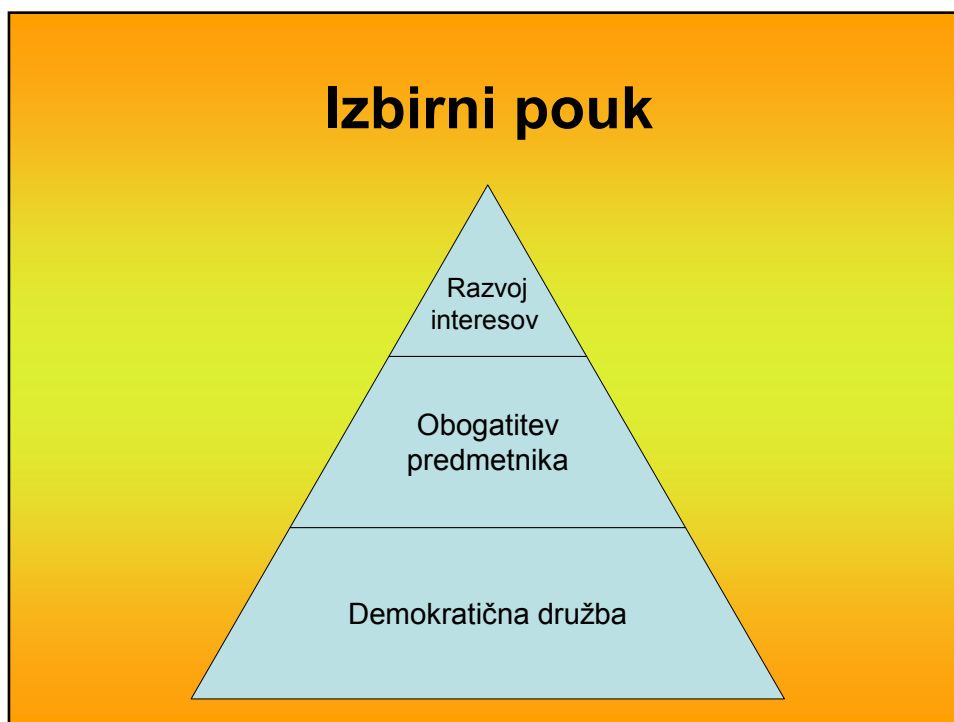
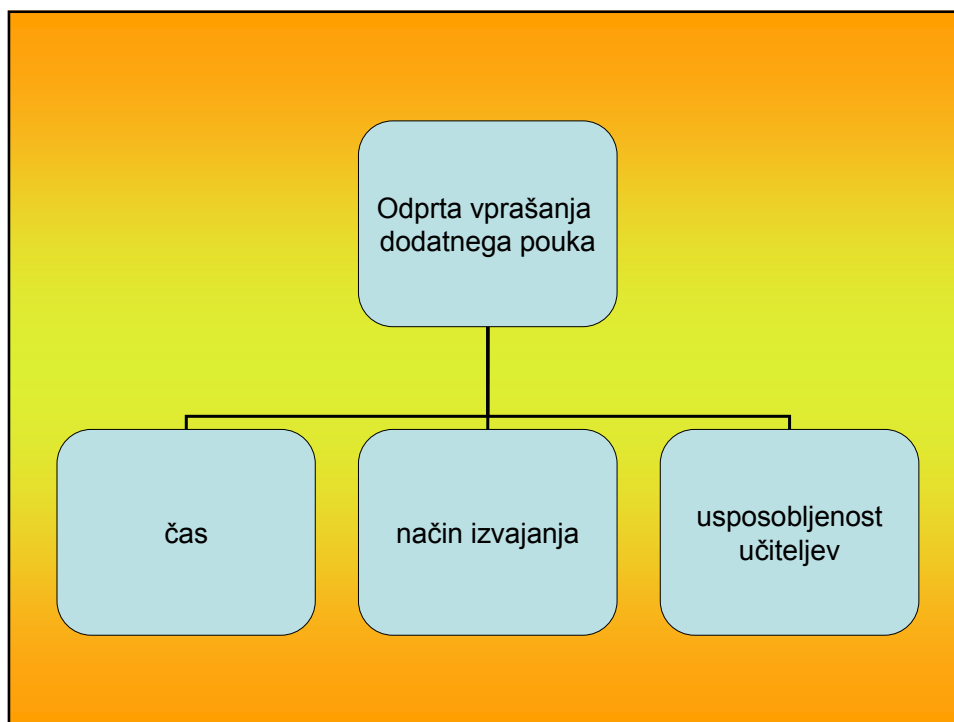
Nameni dopolnilnega pouka

globlje dojemanje
učnih vsebin

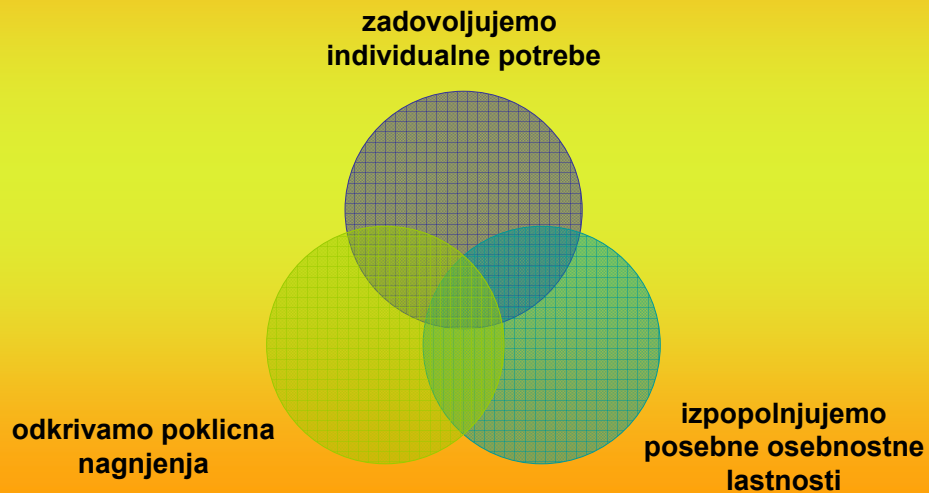

zahtevnost

transfer

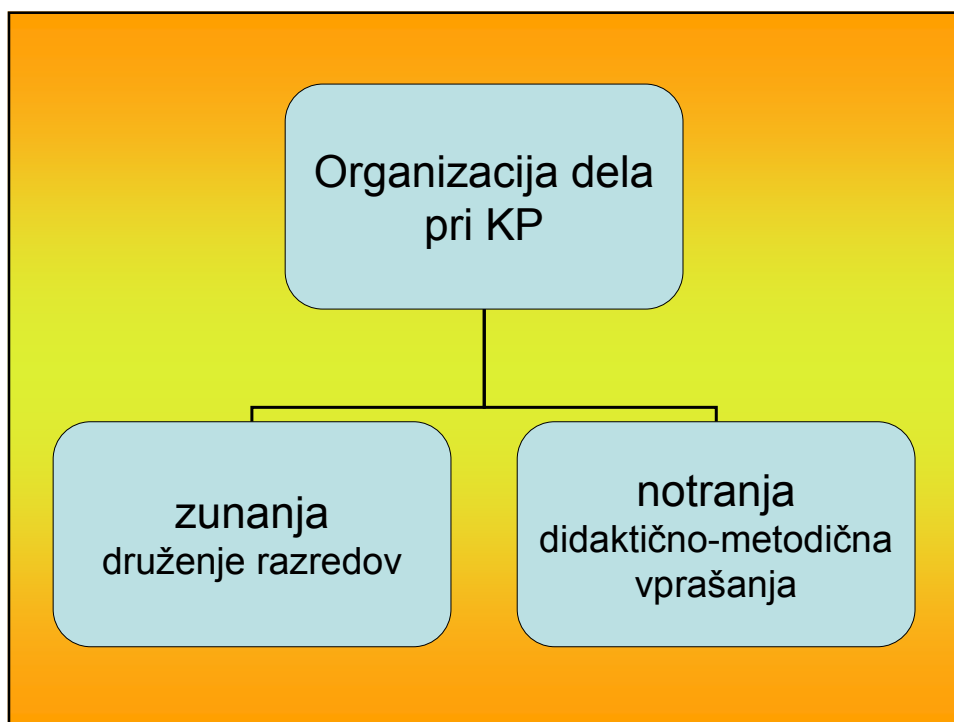
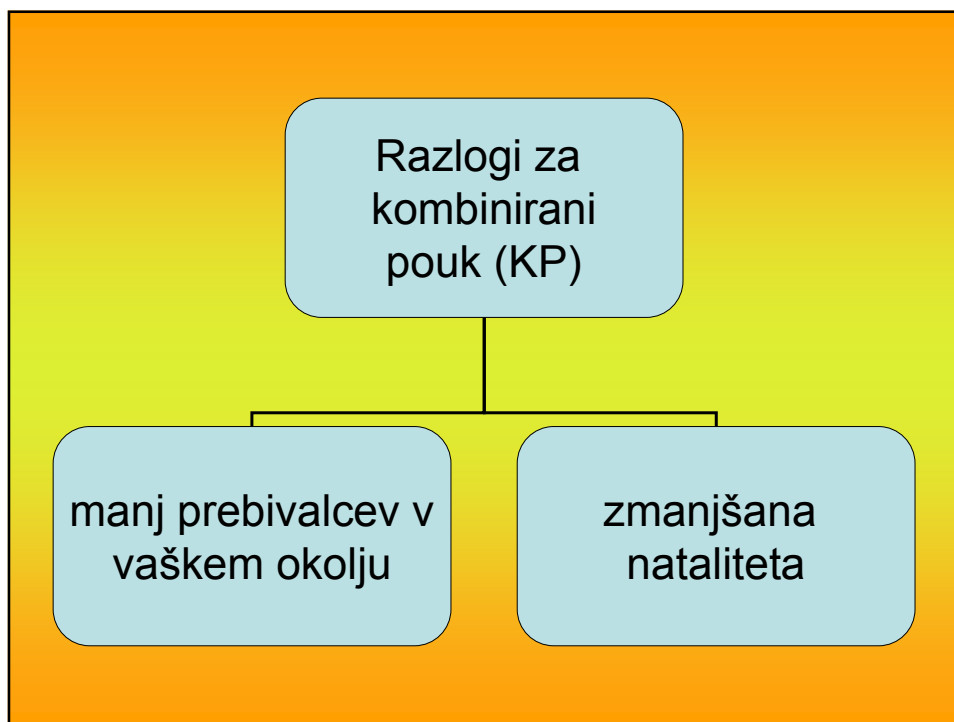

Z izbirnim poukom:

Kombinirani pouk

- Gre za pouk z dvema ali več razredi, ki jih poučuje en učitelj

Dejavniki uspeha dela pri KP

Epohalni pouk

celostno
dojemanje učnih
predmetov

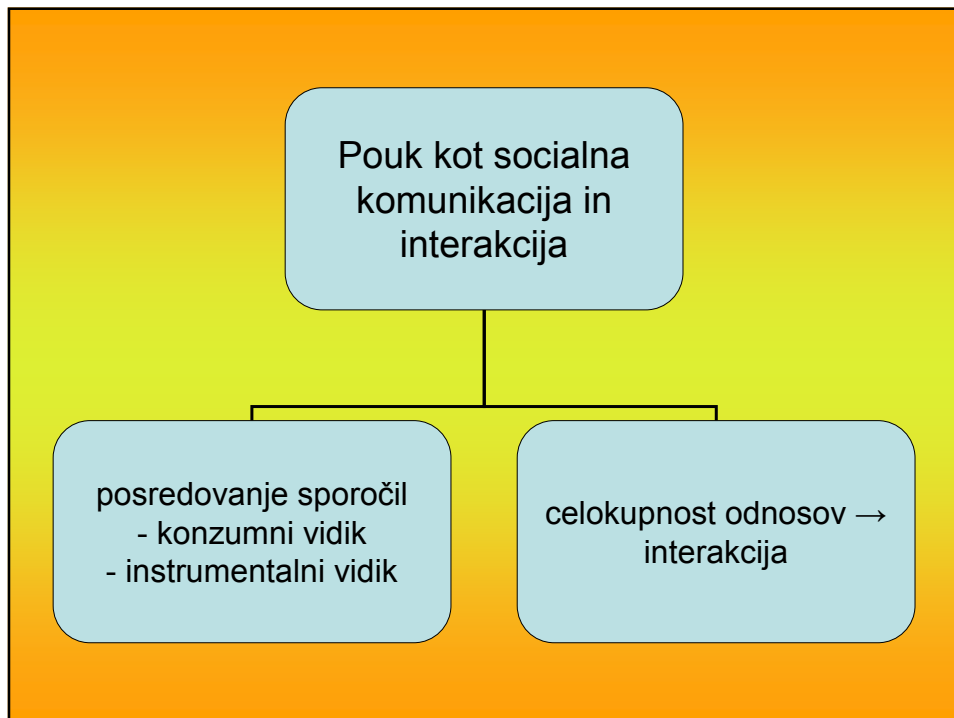
predmeti →
drug za drugim

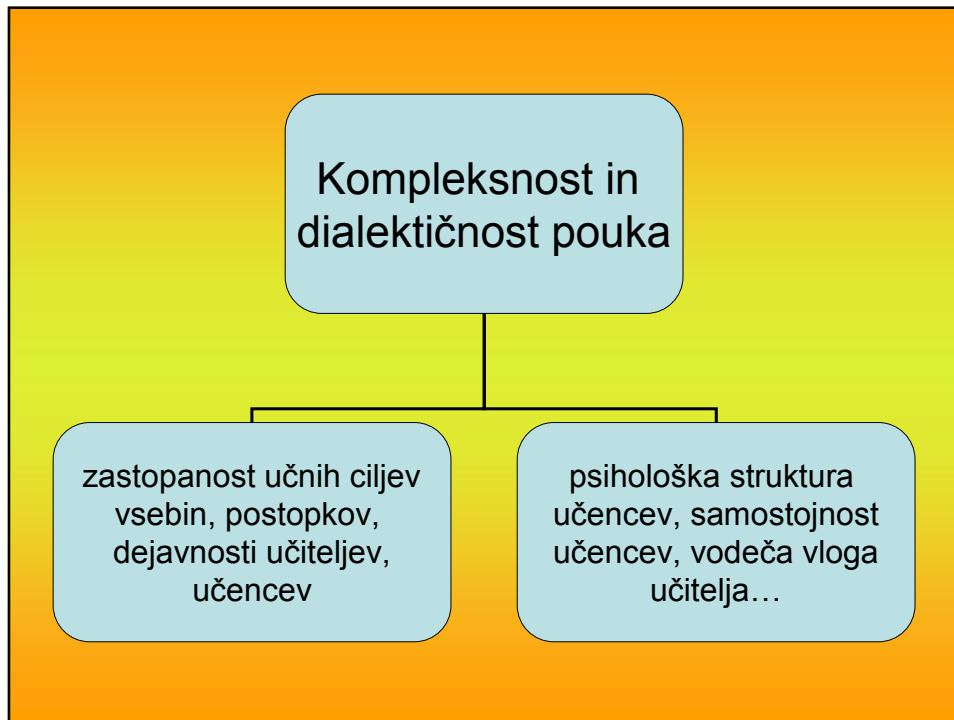
izobraževanje
odraslih
strokovne šole
waldorfske šole

Značilnosti pouka

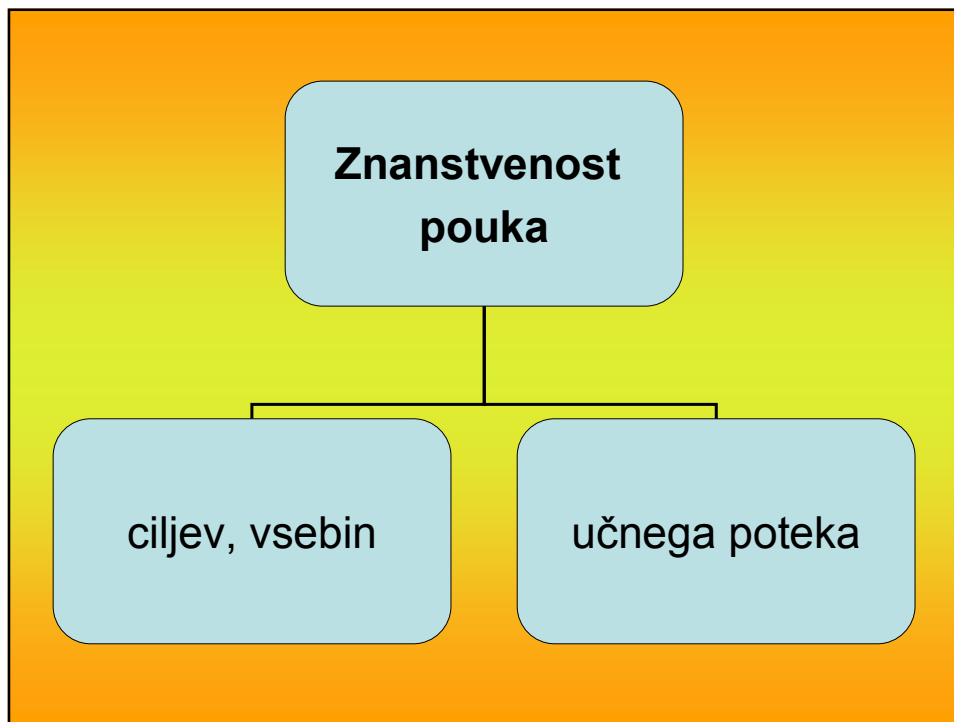
- Pouk kot socialna komunikacija in interakcija
- Kompleksnost in dialektičnost pouka
- Procesnost pouka
- Znanstvenost pouka
- Problemskost pouka

Procesnost pouka

- Gre za splošno dinamično zaporedje različnih stanj, dogajanje, interaktivnost.
- Dva izvora procesnosti:
  - tematsko procesni → spoznavanje stvarnosti
  - osebni → duševni in učni procesi v učencu

- Zaradi prisotnosti stohastičnih procesov naslednji pogledi:
  - poučevanje in učenje poteka slučajno
  - delo v šoli poteka rutinersko, priučeno, brez upoštevanja različnih zakonitosti
  - poučevanje je bolj v sferi umetnosti kot znanosti (Herbart, poučevanje narekuje pedagoški takt)

Problemskost pouka

- Pomembna je problemskost, ki vpliva na pedagoške, psihološke, didaktične in druge vidike poučevanja in učenja.

Funkciji pouka

izobraževalna

vzgojna

Kaj je izobraževanje?

Izobraževanje je
proces

sistematično
organiziran

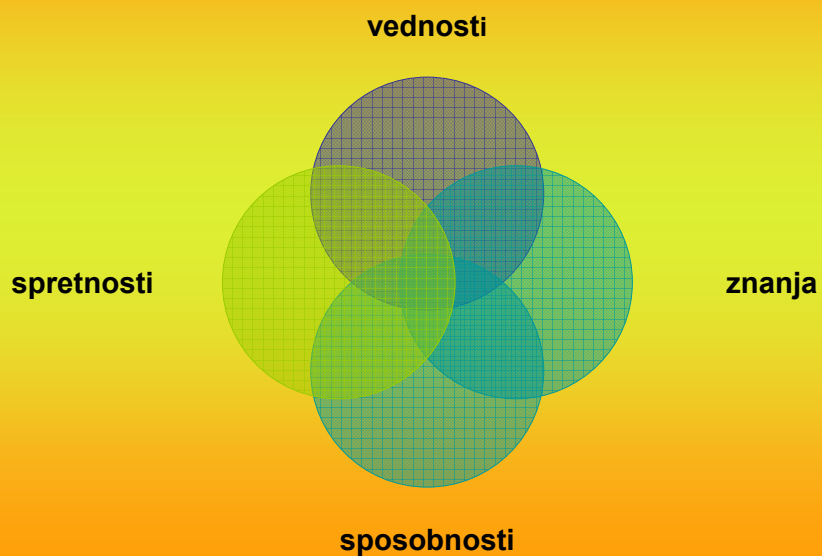
načrtovan

Kaj je izobraževanje?

- Je procesno spreminjanje celotne osebnosti na kognitivnem, konativnem in psihomotoričnem področju.
- Rezultat izobraževanja je izobrazba, ki je neko duševno vsebinsko bogastvo, ki je bistveni del naše duševnosti (Gogala 1933)

- Izobrazba → stopnja izobraženosti
- Izobraženost → kvaliteta človeka, ki se kaže v znanju, sposobnostih in osebnostnih lastnostih

Strukturne sestavine izobraževanja

Vednosti, znanje

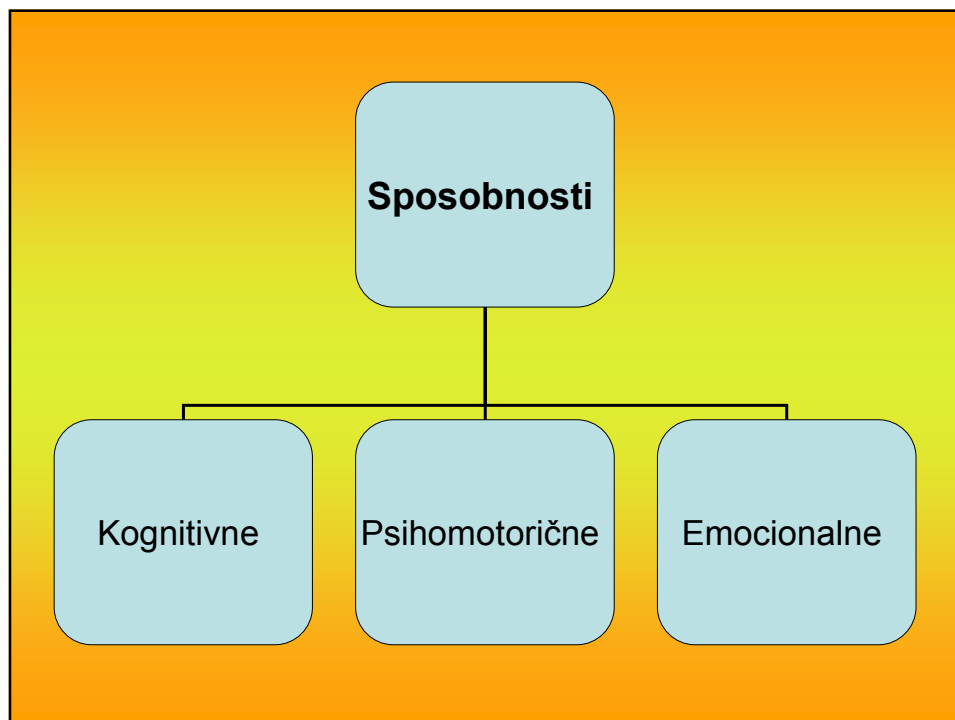
- Vednosti: dejstva, podatki → namenjeno razumevanju človeka, kritičnemu reagiranju
- Teoretično vedenje → več na področju družboslovja in humanistike
- Znanje ne sega le v kognitivno, temveč tudi v psihomotorično sfero
- Znanje v didaktiki razumljeno v smislu vedenja
- Je sistem znanstvenih posplošitev z informativnim in praktičnim pomenom

Ravni znanja

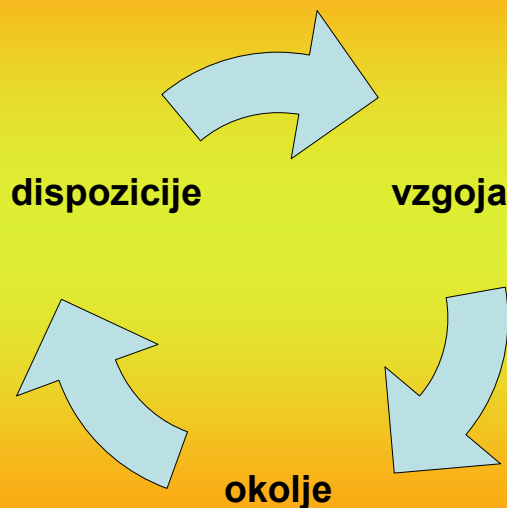
Sposobnosti

- so celovitost danih in pridobljenih psihofizičnih zmožnosti za uspešno izvajanje neke dejavnosti.

Izvor sposobnosti?

Spretnosti

- So pridobljene s smotrnim, postopnim in sistematičnim vadenjem, da bi mogli neko dejavnost opravljati čim bolj avtomatizirano.
- Temeljijo na fizioloških zakonitostih centralnega živčevja in pogojnih refleksov.

Spretnosti

- Razvijati se začnejo s poznavanjem cilja in z razumevanjem, pri čemer je potrebna zavestna aktivnost, motiviranost, čustvena angažiranost.
- Izboljšujejo kakovost dejavnosti.
- Odnos: spretnosti – navade

Vzgoja pri pouku

- Je organiziran proces, s pomočjo katere se oblikujejo

Odnos izobraževanje - vzgajanje

- Človek se izobražuje dokler živi,
- Pri izobraževanju gre za znanstvena spoznanja,
- Izobraževanje je praviloma samoodločujoče
- vzgajanje odraslih je vprašljivo;
- pri vzgoji predvsem za vrednote;
- Vzgoja je pogosteje od zunaj vrinjena in vodena;

Odnos izobraževanje - vzgajanje

- Pri izobraževanju so posrednik učne vsebine,
- Izobraževanje meri predvsem na razum,
- pri vzgoji je glavni vzgled;
- vzgajanje na čustva...

Odnos učenje - izobraževanje

- Učenje v širšem smislu nenamerno, neciljno, nezavedno.
- Vsebina bolj praktična, manj zahtevna.
- Enostavnejše védenje, spretnosti in navade
- Učenje v okviru izobraževanja namerno, ciljno, sistematično, zavestno.
- Zahtevnejše vsebine.
- Zahtevnejše védenje...

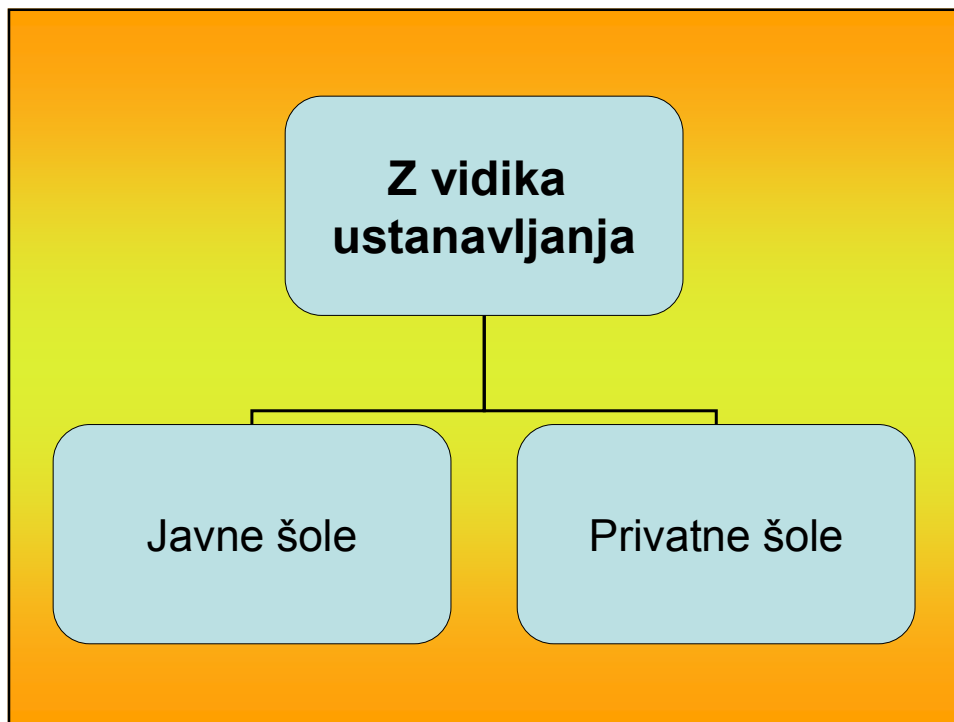
Odnos učenje - izobraževanje

- Pri pouku → izobraževalno učenje
- Tisti, ki se izobražuje, se ne le uči, temveč:
  - hodi v šolo,
  - na predavanja,
  - na izpite

Osnovna šola

- Je elementarna vzgojno-izobraževalna ustanova, ki daje osnovno in splošno izobrazbo ter vzgojo vsem otrokom sposobnim za šolanje in predstavlja splošno izobraževalno osnovo za vsako nadaljnje šolanje.

- Osnovna šola je hkrati obvezna šola, zanjo so značilne lastnosti osnovne šole, pa tudi težnja po združevanju enakosti in različnosti.

Javna šola

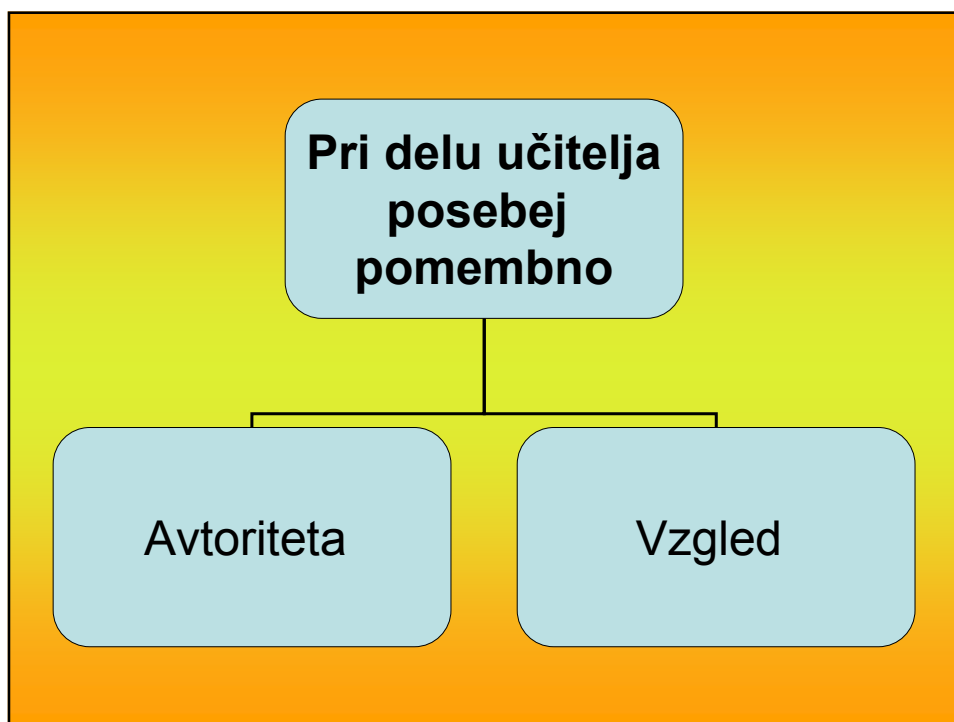
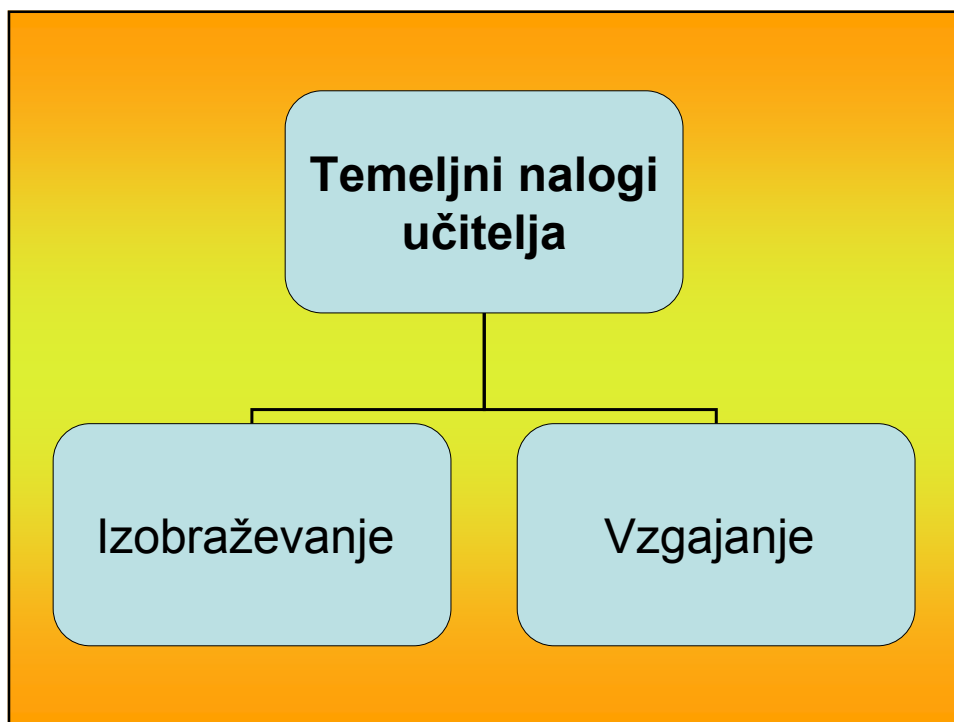
- Je šola, ki jo je ustanovila država ali občina in jo tudi financira.
- Vzgojno-izobraževalni proces je brezplačen.
- Odgovorna je za vzgojo in izobraževanje otrok.
- Ne sme biti pod vplivom posameznih strank, cerkva ali drugih svetovnonazorskih skupin.

Privatna (zasebna) šola

- Je šola, ki ni niti javna, niti državna, ustanovi jo lahko domača fizična ali pravna oseba.
- Zgleduje se po javnem šolskem sistemu.
- Je pod nadzorom državnih inšpekcij.
- Financira se iz javnih sredstev, šolnin.
- Te šole so lahko nadomestne (koncesija) ali dodatne.

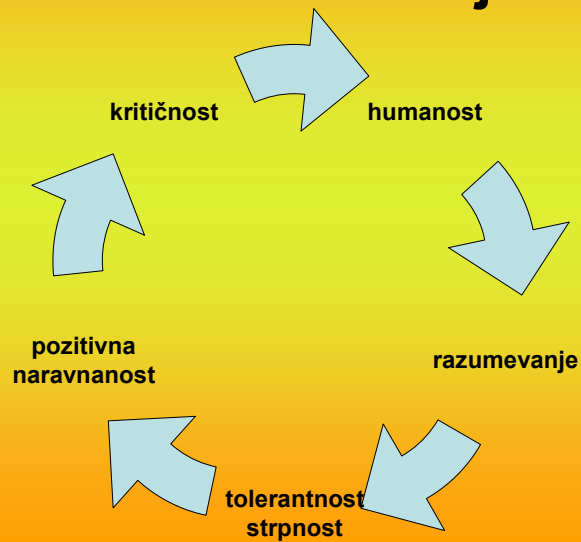
Učitelj

- Je tisti, ki učne cilje, vsebino in učno tehnologijo usklajuje in prilagaja učencem ter o učnem procesu neposredno odloča in zanj odgovarja.

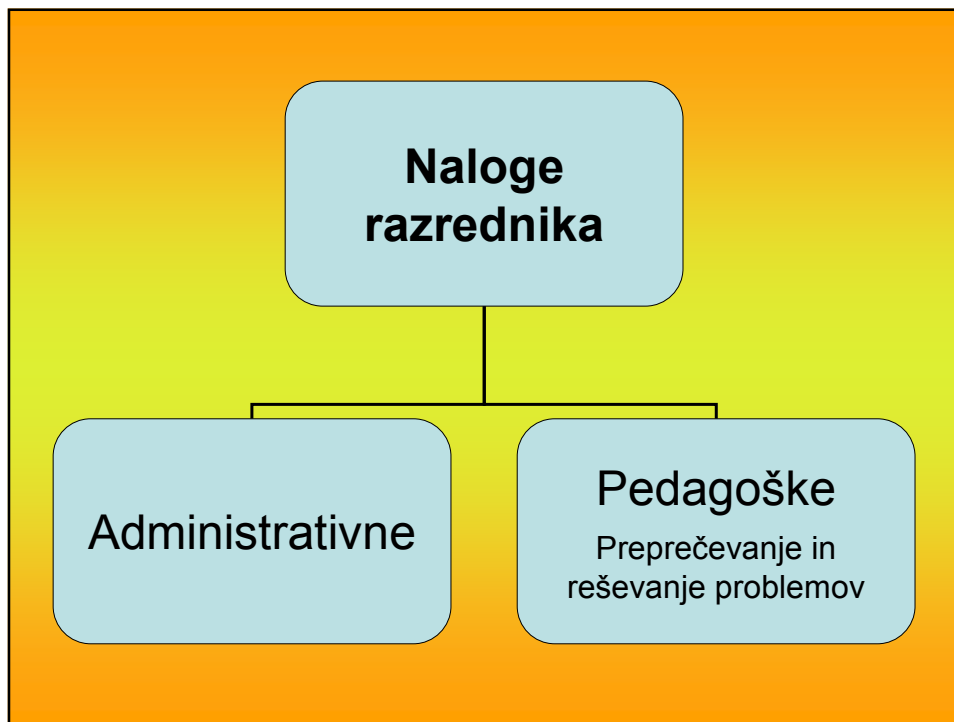

Poklicne sposobnosti in lastnosti učitelja

Vloge učitelja

- Izvajalec pouka
- Mentor pri različnih dejavnostih
- Vodja aktiva
- Razrednik
- Mentor študentom...

Vloga ravnatelja

- vodi delo učiteljskega zbora,
- prisostvuje pri vzgojno-izobraževalnem delu učiteljev,
- skrbi za razvoj šole,
- skrbi za povezovanje šole z okoljem,
- skrbi za zagotavljanje mentorstva pripravnikom,
- skrbi za stalno strokovno izobraževanje učiteljev,
- opravlja druge naloge, ki jih določa statut šole in zakoni s področja šolstva

Učenec

- Je udeleženec v vzgojno-izobraževalnem procesu, pridobiva si izobrazbo ob sistematičnem poučevanju učitelja in s samostojnim učenjem

Položaj učenca pri pouku

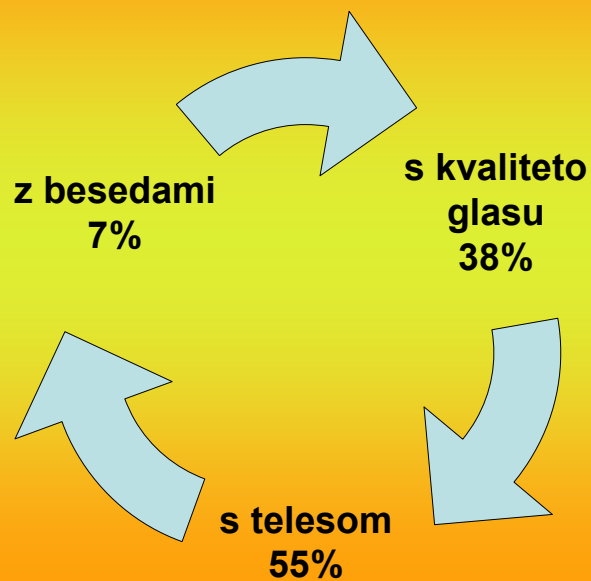
Učenec
kot subjekt

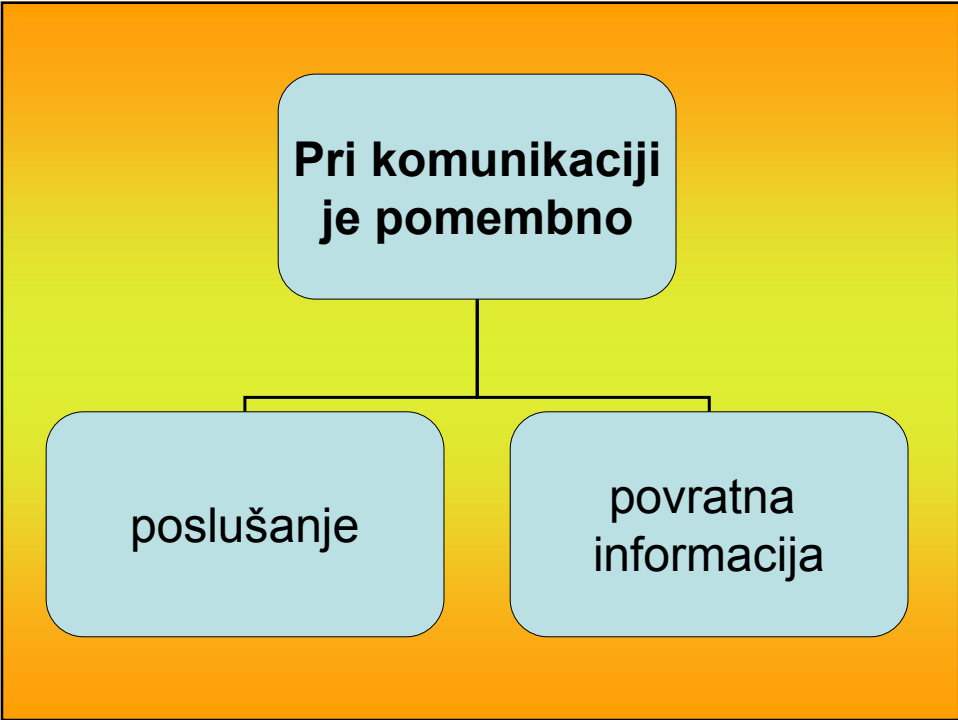
Učenec
kot objekt

Odnos učenec - učitelj

- Pomembna je komunikacija, torej dvosmeren proces, ki povezuje vsaj dva človeka (oddajnik, sprejemnik).

Kako komuniciramo

Komunikacija in pomnjenje

Kako zaznavamo svet?

z vidom
85%

s sluhom
15%

z ostalimi
čutili
5%